

SINIF YÖNETİMİ MODELLERİ

Tepkisel Model

Bu modelde öğretmen istenmeyen bir davranış olmayana kadar sınıfa müdahale etmez. Öğrencilerin sınıfın huzurunu bozabilecek bir fiilde bulunması sonucunda öğretmen sınıfı uyarır ve sınıf ortamının havasını bozan uyarıcılar üzerinde gerekli düzenlemeleri yapar.

Matematik dersinde ders işleyen Begüm Öğretmen, sınıfın en arka sıralarından bazı seslerin geldiğini duyunca ayağa kalkarak arka sıralara doğru yürür ve ses kesilir bir süre sonra arkadaki öğrencilerin yine gürültü yaptığını görünce, onları uyarmıştır. Begüm öğretmenin sergilediği sınıf yönetimi modeli Tepkisel Modeldir çünkü problem ortaya çıktıktan sonra olaya tepki vermiştir.

- *Olumlu davranışa ödül , olumsuz davranışa ceza vardır. Ödül , aferin olabilir ceza da sözlü tepki olabilir.*
- *Önceden önlem alınmaz . Tepki öğrenciye yöneliktir.*
- *Öğrenci davranışı sergiler , öğretmen tepki gösterir.*

Önlemsel Model

İstenmeyen davranışlar sergilenmeden önce öğretmen dersin işleyişini bozabilecek şeyleri önceden tahmin edip ona göre **önlem alır**. Böylece istenmeyen davranışlar ortaya çıkmadan önce önlenmiş olur.

Sınav yapan fizik öğretmeni Ayşegül Hanım, arkadaşından kopya çekeceğini düşünen iki arkadaşı sınavdan önce ayrı sıralara oturtur. Sınav kağıtlarını dağıtmadan önce öğrencilerin kopya çekmesi halinde ne gibi yaptırımlarla karşılaşacaklarını öğrencilere bildirmiştir. Burada Ayşegül öğretmen kopya çekilmemesi için önceden tedbirini alarak **Önlemsel Modele** uygun hareket etmiştir.

- *Sınıf önceden belirtilmiş kural ve yaptırımlara göre yönetilir.*
- *Temel amaç istenmeyen davranışlar ortaya çıkmadan önlem almaktır.*
- *Müdahaleler bireyden çok gruba yöneliktir.*
-

Gelişimsel Model

Öğretmen dersi işlemeden önce öğrencilerin hazırbuluşluklarını, bireysel farklılıklarını ve **içinde buldukları dönemin özelliklerini** göz önüne alarak sınıf ortamını hazırlar. Daha sonra da ders işlemeye başlar. Her öğrenci için bireysel eğitim programı hazırlamaya çaba göstererek her öğrencinin dersi iyice anlamasını ve öğrenmesinin amaçlar.

Dokuzuncu sınıf öğrencilerine ders anlatan Kübra öğretmen onların **ergenlik döneminde** olduklarının farkındadır. Sorunlarını dinler. Bir öğrenci bir şey yapmak istemediği zaman onu zorlamaz ve öğrencisinin sınıf içinde yaptığı sakarlıklara kızmaz. Çünkü onun ergenlik döneminde olduğunu bildiği için vücudundaki orantısız büyümenin farkındadır. Kübra öğretmen öğrencilerin gelişim dönemlerini ve **hazırbuluşluklarını** dikkate aldığı için gelişimsel modele uygun davranmıştır.

- Kuralların belirlenmesi ve uygulamasında çocukların gelişimsel özellikleri ve düzeyleri dikkate alınır.
- Yaş büyüdükçe kuralların uygulamasındaki esneklik payı azalır.
- Gelişimsel model sorularında çocukların gelişimsel ödevleri veya görevlerinden bahseder ya da konuyu herhangi bir gelişim özelliğine bağlar buna dikkat etmek gerek.
- Örnek : Çocuklara verilecek ödevlerin fiziksel , duygusal , zihinsel ve toplumsal gelişim düzeylerinin dikkate alınarak verilmesi.

Bütünsel Model

Tepkisel, Önlemsel ve Gelişimsel modelleri **birlikte** kullanır. Yeri gelince önlemsel modeli baz alır ve sorun çıkmasını engeller. Yeri gelince bir sorun olduğunda tepkisel modeli baz alarak oluşan sorun için gerekenleri yapar ve yine yeri gelince öğrencilerin hazırbulunuşluklarını dikkate alır. Böylece sınıf hakimiyetini daha kolay sağlamış olur.

Birinci sınıflara sayıları öğreten Dilan hanım, öğrencilerinin **işlem öncesi dönemde** olduklarının farkındadır. Bunun için sayıları fasulye ile öğretmek daha kalıcı öğrenmeler sağlamayı amaçlamaktadır. Derse fasulyeleri getirip öğrencileri ilk önce fasulyeleri birbirlerine ve yere atmamaları konusunda **uyarmıştır**. Dersi işlerken Aydın isimli öğrenci arkadaşına fasulye atınca öğretmen ona **kızmıştır** ve yerini değiştirmiştir.

Dilan hanım çocukların hazırbulunuşluklarını dikkate alarak gelişimsel modele uygun davranmıştır. Daha sonra öğrencilerin fasulyeleri birbirine atmamaları konusunda uyararak önlemsel modele uygun davranıştır. Öğrencilerin yerini değiştirerek de tepkisel modele uygun davranmıştır. Üç modeli de birlikte kullandığı için Dilan Hanım'ın Bütünsel Modeli benimsediği söylenebilir.

- Yukarıda gösterdiğim modellerden en az ikisi bir arada kullanılması gerekir.
- Örnek : Öğrencinin gelişimsel özellikleri dikkate alınarak önlem alınması gerekir. /
- Gelişimsel + Önlemsel = Bütünsel